

**ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ**

นารินทร์ คาวไธสง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศและประสบการณ์สอน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2559 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วนจำนวน 108 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ครู การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

.....
*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

โรงเรียนทุกแห่งย่อมปรารถนาให้นักเรียนของตนมีความสุขทั้งอยู่ที่บ้านและที่โรงเรียน ทุกข์หรือสุขที่บ้าน บางครั้งโรงเรียนก็ไม่สามารถเข้าไปช่วยผ่อนคลายได้ แต่ทุกข์หรือสุขที่โรงเรียน น่าจะเป็นความรับผิดชอบของทุกฝ่ายในโรงเรียน การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น เรียบง่าย สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพลทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส รักสวยรักงาม รักความสะอาด รักความสงบ เรียบง่าย ทำให้เข้าใจตนเอง และผู้อื่นไปด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 13)

โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ หลายแห่ง ยังมีส่วนที่ต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมหลายๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โรงเรียนยังขาดการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นตามความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน และการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทุกครั้งยังขาดการใช้ข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียน และชุมชน คณะครูเองก็ยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ขาดการจัดให้คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ขาดการจัดทำงบประมาณจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามความต้องการและความจำเป็น การทำผังแสดงบริเวณอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมก็ยังไม่ค่อยเป็นปัจจุบัน ในด้านการกำหนดบทบาท หน้าที่ ของผู้ให้บริการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมยังขาดความชัดเจน การแจ้งวิธีการรับบริการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรในโรงเรียนให้ได้รับทราบทั่วกันก็ยังมีปฏิบัติน้อย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมยังไม่ค่อยเพียงพอแก่บุคลากรในโรงเรียน ในส่วนของการกำหนดพื้นที่การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมก็ยังไม่เป็นสัดส่วนและไม่ชัดเจน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมก็ยังมีน้อยมาก การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ในด้านนี้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ยังไม่ค่อยมีการวางแผนดำเนินงานในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน ในส่วนของการส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมก็ยังไม่ทั่วถึง การจัดหางบประมาณในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอจากภาครัฐและเอกชนโรงเรียนยังขาดการดำเนินการ การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ก็ยังไม่ค่อยชัดเจน ส่วนการประดับตกแต่งอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้สวยงามนั้น โรงเรียนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร

การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การนำผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมากำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นในปีถัดไปก็ยังคงความต่อเนื่อง ในส่วนของอาคารสถานที่ก็ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กยังขาดงบประมาณในการปรับสภาพแวดล้อมและการสร้างอาคาร ขาดงบประมาณในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้และปลอดภัย โรงเรียนบางแห่งมีห้องน้ำห้องส้วมไม่เพียงพอ ความสะอาดภายในห้องเรียน สถานที่นั่งพักผ่อนและโต๊ะเก้าอี้ไม่พอกับจำนวนนักเรียน ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมีส่วนชี้ให้เห็นว่า การบริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ยังต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอีกมาก เนื่องจากอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน และสามารถพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนได้ และการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร เพื่อจะได้้นำผลที่ได้ ไปใช้ในการพัฒนางานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในปีการศึกษาต่อไป โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์สอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 4 โรงเรียน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 147 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 108 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 5 ด้านคือ ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีการศึกษา 2559 ได้จำนวน 147 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ได้จำนวน 108 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 เพศ หญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 เพศชายจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 ประสบการณ์สอน 10-15 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 ประสบการณ์สอนตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบไปด้วย แบบตรวจสอบแบบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับเพศและประสบการณ์สอนแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 5 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronback's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .934 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 108 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2560 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์สอน

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ได้พัฒนาส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนมีมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมและพัฒนาส่งเสริม บรรยากาศสิ่งแวดล้อมโดยให้สถานศึกษาจัดบริเวณรอบๆให้เกิดความร่มรื่นเป็นระเบียบสบายตาสบายใจ และการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความตระหนักในความสำคัญเกิดกิจกรรมร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งนี้เพราะบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเป็น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการช่วย กระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความกระตือรือร้นใน การทำงานช่วยสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูด้วยความสบายใจ รวมทั้ง การที่ได้อยู่ในโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมที่ดีก็ก่อให้เกิดความภูมิใจและความรักใน โรงเรียนในสถาบันความรู้สึกเช่นนี้ย่อมจะนำไปสู่ความรู้สึกหวงแหนในชื่อเสียงโรงเรียน และอาคารสถานที่ นั้นเป็นสิ่งที่ใช้ในการศึกษาแก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมกล่าวคือในโรงเรียนนั้นเราต้องใช้ห้องเรียนห้อง ประกอบอื่นๆและห้องที่ให้บริการแก่นักเรียนซึ่งถือได้ว่าเป็นไปเพื่อให้การศึกษาโดยตรงในขณะเดียวกันการจัด อาคารสถานที่ที่สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อยความเคยชินต่อสิ่งที่ดีงามก็จะค่อย ๆ ซึมซาบเข้าไปในความรู้สึก จนเกิดเป็นนิสัยที่จะ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยนั้นต่อไปด้วย รวมทั้งการรู้จักใช้ รู้จักรักษาและรู้จักดูแล อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ให้คงอยู่ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภดล กาญจนกุล (2552, หน้า 93-108) การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับการดำเนินงานการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหาร และครู โดยส่วนรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประkob หาดูณรงค์ (2549, หน้า 56-71) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการ พัฒนาบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนสะเดา “พรรคชัยกัมพลานนท์ อนุสรณ์” พบว่า ด้าน การจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการประเมินผลการใช้ อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ครูและผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการ บริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ

มาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนมีการคมนาคมสะดวก ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดความต้องการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการจัดอาคารสถานที่ที่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด ครูและบุคลากรยังมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดความต้องการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมจนทำให้การดำเนินการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณระเบียบ บุญเกิด (2550, หน้า 85 - 86) ได้ศึกษาเรื่องทัศนะของผู้บริหารของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่า ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร สุทธิกมล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง“สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนนารายวิทยา อำเภอยะบะดา จังหวัดลพบุรี” พบว่า ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมผู้บริหารและครูเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการมีระเบียบสำหรับการปฏิบัติของผู้นมาขอใช้อาคารสถานที่ไว้อย่างชัดเจนเพื่อการปฏิบัติ และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสำหรับผู้นมาขอใช้อาคารสถานที่ อีกทั้งผู้บริหารยังมีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอยให้ได้มากที่สุดต่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียน จนทำให้คณะครูและบุคลากรภายนอกสามารถที่จะใช้อาคารสถานที่ของทางโรงเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินัย ศรีกันท์ (2550, หน้า 71) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและรายด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร สุทธิกมล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง“สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนนารายวิทยา อำเภอยะบะดา จังหวัดลพบุรี” ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมผู้บริหารและครูเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการบำรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ทำให้อาคาร

สถานที่และบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย และได้มีการจัดเวรยามดูแลอาคารสถานที่เพื่อสอดส่องดูแลความปลอดภัย เช่น เหตุอัคคีภัย เป็นต้น เมื่ออาคารสถานที่ชำรุดเสียหายได้มีการดำเนินการของงบประมาณซ่อมแซมอาคารสถานที่ตลอดเวลา กล่าวได้ว่า นักเรียนและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสถานที่ที่มีการกำกับดูแลและควบคุมเวรยามรักษาอาคารสถานที่ อาคารสถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรง และจัดแบ่งหน้าที่ให้กับบุคลากรรับผิดชอบอาคารสถานที่ได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพล สุภรตรีทิเทศ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร สุทธิกมล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนนารายิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี” พบว่า ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมผู้บริหารและครูเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษาได้มีการจัดให้มีทะเบียนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ของโรงเรียนทุกประเภทเพื่อรองรับการให้บริการของครูและบุคลากรเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดให้มีมาตรการและเวรยามรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นประจำเพื่อความปลอดภัยของสถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันอัคคีภัยในโรงเรียนทุกอาคารเรียนสามารถใช้งานได้ทันทีและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ-ครุภัณฑ์ภายในโรงเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษาทุกปี เป็นไปเพื่อความถูกต้อง โปร่งใส ชัดชัด ดำเนินการตามกฎหมายระเบียบที่ตั้งไว้เมื่อมีผู้มาขอใช้อาคารสถานที่และตรวจตราหลังจากมีการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมจากบุคคลภายนอกอยู่เสมอ และที่สำคัญคือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการช่วยควบคุมดูแลอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพล สุภรตรีทิเทศ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร สุทธิกมล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนนารายิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี” ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมผู้บริหารและครูเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และมีการสร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ที่ดีมีการวางแผนและกำหนดแนวทางประเมินใช้อาคารสถานที่ไว้อย่างชัดเจนและรวมทั้งชุมชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธรรมนูญพงศ์ พลอยชัยภัทร์ (2552, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก สำนักเขตห้วยขวางสังกัดกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2552 พบว่า ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร สุทธิกมล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง“สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนนารายวิทย อำเภอยะบาคาล จังหวัดลพบุรี” ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมผู้บริหารและครูเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากอาจเป็นเพราะว่าไม่ว่าครูจะมีเพศที่แตกต่างกันก็ย่อมต้องดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามนโยบายของสถานศึกษาทั้งสิ้นเนื่องจากงานอาคารสถานที่นั้นเป็นงานที่สำคัญ ดังนั้นสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีการกำหนดขอบข่ายงานอย่างชัดเจนและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกันจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกลิมศักดิ์ สาลี (2550, หน้า147) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต4 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา เกษอินทร์ (2551) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มล้าภู – บางนาคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า การบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มล้าภู-บางนาคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต1ที่มีเพศต่างกันมีผลต่อการบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ครูใน โรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสื่อสารในการปฏิบัติงาน อาทิ การประชุมคณะทำงานและระหว่าง การปฏิบัติงานร่วมกันสมาชิกในทีมมีความไว้วางใจเพื่อนร่วมงาน เนื่องด้วยตระหนักถึงความสำเร็จของงานและ โรงเรียน ว่าเป็นการรับผิดชอบร่วมกันของครูทุกคนในโรงเรียน ทั้งนี้ประสบการณ์ในการสอนเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยสนับสนุนกระบวนการปฏิบัติงานของสมาชิกในโรงเรียน กล่าวคือ ครูในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ใน การสอนที่ต่างกัน มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยการพูดคุยหรือแสดงความคิดเห็น ช่วยเหลือและให้ การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ลดช่องว่างและอุปสรรคในการทำงาน ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้ากับโรงเรียน การพัฒนาทุกระบบของโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกันไม่แยกส่วนหรือเน้นการพัฒนาส่วนใดส่วนหนึ่ง ซึ่งสิ่ง สำคัญอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวขึ้นอยู่กับ การที่บุคลากรมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการวาง แผนการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอน ร่วมมือกันทำงาน และพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ เฉลิมศักดิ์ สาลี (2550 , หน้า 148-149) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกันมี ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา เกษอินทร์ (2551) ผลการ เปรียบเทียบการบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มลำภู – บางนาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า การบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่ม ลำภู-บางนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต1ที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีผลต่อการ บริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม เมื่อมีการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมทุก ครั้งควรให้ครูและบุคลากรมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดสร้างอาคารสถานที่ในโรงเรียน และ ชุมชน
2. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม เมื่อสิ้นภาคเรียนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขงาน อาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมในภาคเรียนต่อไป

3. ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม สถานศึกษาควรมีการจัดหางบประมาณทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อนำมาใช้ในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเมื่อเวลาเมื่อเหตุจำเป็นต้องปรับปรุง สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

4. ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ของสถานศึกษาเมื่อมีบุคคลภายนอกเข้ามาใช้อาคารสถานที่ โดยการให้นักเรียนเป็นผู้ตรวจสอบความเรียบร้อย ความเสียหายของทรัพย์สินหลังจากมีบุคคลภายนอกเข้ามาใช้บริการอาคารสถานที่ภายในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักการรักและหวงแหนทรัพย์สินสมบัติของประเทศไทยสืบไป

5. ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เมื่อมีการใช้งานของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมและนำผลการประเมินไปพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาจากความคิดเห็นของบุคคลอื่นๆเช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครูผู้รับผิดชอบงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อได้ผลการศึกษาที่หลากหลายและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของครู นักเรียนและผู้ปกครองต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- เฉลิมศักดิ์ สาลี. (2550). การดำเนินงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธชณกรพงศ์ พลอยชัยภักดิ์. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียน พระราม 9 กาญจนภิเษก สำนักงานเขตห้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นภดล กาญจนกุล . (2552). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด, ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ประกอบ หาญณรงค์. (2549). รายงานประเมิน โครงการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ โรงเรียนสะเดา “ขรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์” อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณระเบียบ บุญเกิด. (2550). สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขต พื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วินัย ศรีจันทิก. (2550). การศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 . วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุรพล สุภรตรีทิเพศ. (2551). การศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุริยา เกษอินทร์. (2551). การบริหารสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเฉลิม กาญจน.
- อัมพร สุทธิกลม. (2550). สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และการจัดสิ่งแวดล้อมตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนนารายณ์วิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. ภาคนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

